

בש"פ 4595/14 - המבקש: בנימין חיים נגד המשיבה: מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4595/14

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

המבקש: בנימין חיים

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים בעמ"ת 49196-05-14 מיום 29.5.2014 שניתנה על-ידי השופט ב' גרינברגר

בשם המבקש: עו"ד אלכס גפני

החלטה

*

1. בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט ב' גרינברגר, עמ"ת 49196-05-14) שניתנה ביום 29.5.2014, בגדרה התקבל חלקית ערר המבקש על החלטת בית משפט השלום לתעבורה בירושלים (השופט י' ריבלין, מ"ת 721-10-13) ובוטל התנאי לפיו יתייצב המבקש בתחנת המשטרה, אך הושאר על כנו התנאי לפיו יפסל רישיון הנהיגה של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

עיקרי העובדות וההליכים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירות של חציית צומת באור אדום, סטייה שלא בבטחה, נהיגה

עמוד 1

פוחזת והכשלת שוטר, שבוצעו לכאורה כאשר נמלט משוטר שביקש לעכבו לחקירה. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בית משפט השלום לתעבורה קבע כי מתקיימות עילות המעצר של מסוכנות וחשש לשיבוש הליכי משפט, ובהתחשב בנסיבותיו האישיות, ובפרט מצבה של אשתו המצריך את תמיכתו בה, נקבע כי המבקש ישוחרר ל'מעצר בית' מלא בביתו. בחלוף שבעה חודשים הגיש המבקש בקשה לעיון חוזר, בה טען כי המשך 'מעצר הבית' מכביד על יכולתו לפרנס את משפחתו כמפרנס יחיד, ומונע ממנו אפשרות ללוות את אשתו לטיפולים רפואיים. בית משפט השלום לתעבורה נעתר לבקשה במובן זה שביטל את 'מעצר הבית', אך החליט לפסול את רישיון הנהיגה של המבקש עד להכרעה בתיק העיקרי, וכמו כן חייב את המבקש להתייצב בתחנת משטרה פעמיים בשבוע.

3. נגד החלטה זו הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי בטענה שהתנאים שנקבעו אינם מידתיים, וכי התנאי בדבר פסילת רישיונו נקבע בחוסר סמכות. בית המשפט המחוזי הורה, בהסכמת הצדדים, כי החיוב להתייצב בתחנת המשטרה יבוטל. עם זאת, נקבע כי התניית שחרור המבקש מ'מעצר בית' בכך שרישיונו יפסל היא הגיונית ומידתית, לאור העבירות החמורות בהן הואשם המבקש וההתנהגות המתוארת בכתב האישום, אשר ממנה נשקפת מסוכנות לשלום הציבור. על כן, הערר בעניין פסילת הרישיון נדחה, בכפוף לכך שהמבקש יוכל לנהוג, בליווי מפקח, לצורך התייצבות בדיונים בבתי המשפט בעניינו-שלו ובעניין בנו הקטין.

נגד החלטה זו הוגשה הבקשה שלפני.

עיקרי טענות המבקש

4. לטענת המבקש, שגה בית המשפט המחוזי כשהותיר על כנה את ההחלטה על פסילת רישיונו, שכן משלא הוגשה בקשה על-ידי המשיבה לפסילת רישיון הנהיגה לפי סעיפים 45-46 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], הרי שלבית המשפט לא הייתה סמכות להטיל פסילה זו. לשיטת המבקש, סעיפים 45-46 לפקודת התעבורה הם ספציפיים, וגוברים על סמכותו הכללית של בית המשפט בקביעת תנאי שחרור. זאת ועוד, בכך שהוחלט לפסול את רישיונו ללא הגשת בקשה מתאימה נמנעה מהמבקש זכותו להתגונן בפני הטעוים לעניין המסוכנות הנשקפת מנהיגתו, ונפגעה זכות הטיעון שלו.

המבקש הוסיף כי לא היה מקום לפסול את רישיונו זמן רב - שבעה חודשים - לאחר האירוע נשוא כתב האישום, ולאחר שכבר נהג ברכבו במספר הזדמנויות, בהסכמת המשיבה, בזמן שהיה נתון ב'מעצר בית', מבלי שביצע עבירות תנועה כלשהן. נסיבות אלה מעידות לטענתו על העדר מסוכנות בנהיגתו. המבקש עמד גם על נסיבותיו האישיות המיוחדות המצדיקות את ביטול ההחלטה לפסול את רישיונו, ובעיקרן מצבה הרפואי של אשתו המחייב אותו ללוות לטיפולים רפואיים.

דיון והכרעה

5. לאחר עיון בנימוקי הבקשה, לא מצאתי כי היא מגלה עילה מספקת לבירור עניינו של המבקש בפני ערכאה שיפוטית שלישית, שכן לא עולות ממנה שאלות משפטיות או ציבוריות החורגות מעניינו הפרטי. גם לא הוכח כי מתעוררות

בעניין דנן נסיבות פרטניות חריגות ומיוחדות המצדיקות מתן רשות לערור, כפגיעה בלתי מידתית בזכויותיו, או שהגבלה על חירותו נעשתה בחוסר סמכות (בש"פ 2786/11 ג'ריס נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (17.4.2011); בש"פ 4900/12 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 8 (25.6.2012); בש"פ פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (18.2.2014)). המבקש טוען כי מוצדק ליתן לו רשות לערור הואיל ובקשתו מעוררת שאלה עקרונית בעניין סמכותו של בית המשפט להורות על פסילת רישיון שלא בהתבסס על הוראות פקודת התעבורה. אין בידי לקבל טענה זו. החלטת בית משפט השלום להתנות את ביטול 'מעצר הבית' בכך שרישיונו של המבקש יפסל, התקבלה במסגרת סמכותו הרחבה לקביעת תנאי שחרור לפי סעיף 48 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), ולא במסגרת בקשות או הליכים לפי פקודת התעבורה. לפיכך, לא היה צורך להיזקק להוראות פקודת התעבורה ולהגבלות השונות על פיה באשר לפסילת רישיון, וממילא לא מתעוררת בענייננו התנגשות בין הוראות בחוק המעצרים ובפקודת התעבורה לעניין זה (השוו: בש"פ 2172/12 הוואש נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.3.2012); בש"פ 2274/97 הייב נ' מדינת ישראל (16.4.1997)). סעיף 48 לחוק המעצרים מונה רשימה פתוחה של תנאי שחרור שבית המשפט רשאי להורות עליהם, ומציין כי בית המשפט "רשאי להוסיף תנאים, לפרק זמן שיקבע, ככל שיימצא לנכון". ברי כי בית המשפט מוסמך לקבוע תנאי של פסילת רישיון נהיגה כחלק מתנאי השחרור.

6. טענותיו האחרות של המבקש לעניין פסילת רישיונו אינן מעלות שאלות כלליות, אלא מוגבלות לנסיבותיו הקונקרטיים של העניין, ולמקרא החלטות בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי גם לא מצאתי שנפל בהן פגם. בתי המשפט הלכו כברת דרך ארוכה על מנת להקל עם המבקש תוך כדי ניהול ההליכים, בעיקר נוכח נסיבותיו האישיות. המבקש שוחרר מלכתחילה ל'מעצר בית', ובהמשך גם 'מעצר הבית' בוטל תוך כריכת פסילת הרישיון, בכפוף לכך שהמבקש יוכל לנהוג לדיונים בבית המשפט. ההחלטה להתנות את שחרורו של המבקש מ'מעצר בית' בכך שרישיונו יפסל היא סבירה ומידתית, ומגשימה את עקרון היסוד של דיני המעצרים בדבר הצורך להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירותו של הנאשם פחותה. תנאי פסילת הרישיון מתחייב על מנת לצמצם את המסוכנות הנשקפת מן המבקש על-פי עובדות כתב האישום. תנאי זה גם עמד ברקע להחלטה על ביטול 'מעצר הבית', אשר התאפשר נוכח הבטחת הרחקתו של המבקש מן הכביש. לא מצאתי ממש בטענות המבקש לגבי העיתוי המאוחר לכאורה של פסילת רישיונו. עד למתן ההחלטה בדבר פסילת הרישיון היה המבקש נתון ב'מעצר בית' מלא, כך שממילא לא הייתה אפשרות כי ינהג ברכב, ורק בעקבות ההחלטה על ביטול 'מעצר הבית' נוצרו לראשונה נסיבות המאפשרות את נהיגתו. בכך יש להבחין את נסיבות הפרשה שלפנינו מאלה שבפרשת אברג'יל, עליה התבסס המבקש בבקשתו, שם הוגשה בקשת הפסילה לאחר תקופה ממושכת שבה נהג העורר באופן רגיל (בש"פ 6298/00 אברג'יל נ' מדינת ישראל (14.9.2000)).

7. באשר לנסיבותיו האישיות המיוחדות של המבקש, הרי שאלה עמדו לנגד עיני שתי הערכאות במתן החלטותיהן, המקלות עם המבקש, וניכר כי השקיעו מאמץ ניכר במציאת המגבלות שיפחיתו את המסוכנות הנשקפת מן המבקש תוך פגיעה מינימאלית בחירותו, ובהתחשב בנסיבותיו האישיות.

8. אשר על כן הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ו' בתמוז התשע"ד (4.7.2014).
